

ΜΑΡΙΑ ΑΡΑΚΑΔΑΚΗ
ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2013

ΜΑΡΙΑ ΣΤ. ΑΡΑΚΑΔΑΚΗ

Αρχιτέκτων, Επίκουρος καθηγήτρια στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων ΑΠΘ/ Τομέας Ιστορίας Αρχιτεκτονικής, Ιστορίας Τέχνης, Αρχιτεκτονικής Μορφολογίας και Αναστήλωσης

Διεύθυνση εργασίας: ΑΠΘ, Τμήμα Αρχιτεκτόνων,

Πανεπιστημιούπολη, 54124 Θεσ/νίκη

Τηλ. (γρ.) ++30/310/995486

Fax: ++30/310/995552

e-mail: mararak@arch.auth.gr

A. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ - ΣΠΟΥΔΕΣ

ΜΑΡΙΑ ΣΤΑΥΡΟΥ ΑΡΑΚΑΔΑΚΗ

Αρχιτέκτων Μηχανικός ΠΣΑΠΘ

Τόπος γέννησης: Άγιος Νικόλαος Κρήτης

Έτος γέννησης: 1955

1961-1973: πρωτοβάθμιες και γυμνασιακές σπουδές στον Άγιο Νικόλαο

1973-1979: πανεπιστημιακές σπουδές στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων της Πολυτεχνικής Σχολής του ΑΠΘ

1996: διδακτορικός τίτλος από το Τμήμα Αρχιτεκτόνων της ΠΣΑΠΘ

Ξένες γλώσσες: αγγλική, γαλλική, ιταλική

Οικογενειακή κατάσταση: έγγαμη, με ένα γιο

1981, Ιανουάριος: διορίζεται ως Επιστημονικός Συνεργάτης με ανανεούμενη θητεία στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων της ΠΣΑΠΘ

1981-1998: Επιστημονικός Συνεργάτης στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων, από τα οποία

1992-1998: Επιστημονικός Συνεργάτης με μονιμότητα μετά από κρίση

1998-2007: μόνιμη Λέκτορας και

2007 έως σήμερα: μόνιμη επίκουρος καθηγήτρια στο ίδιο Τμήμα

1983-1992: βάσει του Ν. 1268/82, ένταξη στον Τομέα Β' του Τμήματος Αρχιτεκτόνων

1992 έως σήμερα: ένταξη στον Τομέα Δ', Ιστορίας Αρχιτεκτονικής, Ιστορίας Τέχνης, Αρχιτεκτονικής Μορφολογίας και Αναστήλωσης

Γνωστικό αντικείμενο: Αρχιτεκτονική Μορφολογία

Ερευνητικά ενδιαφέροντα: Φρουριακή αρχιτεκτονική, Παραδοσιακή αρχιτεκτονική, Ιστορία και Πολιτισμός της Βενετοκρατίας στην Ελλάδα και την Ανατολική Μεσόγειο, Ιστορική Τοπογραφία και Τοπωνυμολογία

Μέλος (Individual Member) της Europa Nostra-IBI, του Ελληνικού Τμήματος του ICOMOS και της Ελληνικής Ονοματολογικής Εταιρείας

B. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΛΟΙΠΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΑΠΘ

---

1. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΣΤΟ ΑΠΘ

1.1. Προπτυχιακά μαθήματα στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων ΠΣΑΠΘ

Από το ακαδημαϊκό έτος 1983-84 έως το 1997-98:

- 1.1.1.** *Τοπογραφία και Αποτύπωση αρχιτεκτονικών χώρων*, εργαστήριο Α' κύκλου σπουδών, υποχρεωτικό (5ω/εβδ.)

Διδακτική ομάδα: Ν.Κ. Μουτσόπουλος (έως το 1987)-Δ. Αϊβάζογλου-Μ. Αρακαδάκη-Κ. Οικονόμου-Αικ. Σημαντηράκη

- 1.1.2.** *Αναβίωση- Προτάσεις νέων μορφών κατοικίας σε παραδοσιακό περιβάλλον*, εργαστήριο Β' κύκλου σπουδών, υποχρεωτικό κατ' επιλογήν (10ω/εβδ.)

Διδακτική ομάδα: Ν.Κ. Μουτσόπουλος (έως το 1987)-Δ. Αϊβάζογλου-Μ. Αρακαδάκη-Κ. Οικονόμου-Αικ. Σημαντηράκη

Από το ακαδημαϊκό έτος 1996-97, πλέον των 1.1.1. και 1.1.2, το:

- 1.1.3.** *Συγκριτική Θεωρία Μορφών και Ρυθμών*, Β' κύκλου σπουδών, υποχρεωτικό κατ' επιλογήν (3ω/εβδ.)

Διδακτική ομάδα: Μ. Αρακαδάκη-Κ. Οικονόμου

Μετά την αλλαγή του Προγράμματος Σπουδών (1998) έως σήμερα:

- 1.1.4.** *Αρχιτεκτονικές αποτυπώσεις-Εισαγωγή στην αποκατάσταση*, εργαστήριο κύκλου βασικών σπουδών, υποχρεωτικό κατ' επιλογήν (6ω/εβδ.)

Διδακτική ομάδα: Δ. Αϊβάζογλου (έως και το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008)- Μ. Αρακαδάκη-Αικ. Σημαντηράκη (έως και το ακαδ. έτος 2008-09). Από το 2009-2010 ατομική διδασκαλία με αναμόρφωση περιεχομένου

Το περιεχόμενο του μαθήματος αφορά την αρχιτεκτονική αποτύπωση ως βασικό εργαλείο για την τεκμηρίωση και την αποκατάσταση ιστορικών μνημείων και συνόλων (η αποτύπωση ως εργαλείο κατανόησης του τρισδιάστατου χώρου ανήκει στο περιεχόμενο του μαθήματος 1.1.7). Σε πέντε εισαγωγικές

παρουσιάσεις εξετάζονται η μεθοδολογία και οι χρήσεις της αρχιτεκτονικής αποτύπωσης, η θέση και ο ρόλος της σε μια μελέτη αποκατάστασης, στοιχεία τυπολογίας της ελληνικής παραδοσιακής κατοικίας (που αποτελεί το κύριο θέμα των ασκήσεων) και στοιχεία ιστορικής οικοδομικής των κατασκευών του 17^{ου}-αρχών του 20^{ου} αιώνα. Η άσκηση περιλαμβάνει την αποτύπωση με κλασικές μεθόδους παραδοσιακής κατοικίας ή άλλου κτίσματος μικρής κλίμακας και την παρουσίαση πλήρους σειράς αρχιτεκτονικών σχεδίων, με αντίστοιχη έκθεση τεκμηρίωσης.

1.1.5. Νέες μορφές κατοικίας σε ιστορικό δομημένο χώρο, εργαστήριο έμμεσης επίβλεψης κύκλου βασικών σπουδών, υποχρεωτικό κατ' επιλογήν (6ω/εβδ.)

Διδακτική ομάδα: Δ. Αϊβάζογλου (έως και το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008) -Μ. Αρακαδάκη-Αικ. Σημαντηράκη (έως και το ακαδ. έτος 2008-09). Από το 2009-2010 ατομική διδασκαλία και αναμόρφωση περιεχομένου

Αντικείμενο του μαθήματος είναι μια από τις πιο ενδιαφέρουσες πτυχές του αρχιτεκτονικού έργου, η ένταξη νέας αρχιτεκτονικής σε ιστορικό ή μνημειακό χώρο. Μελέτη περίπτωσης η Άνω Πόλη της Θεσσαλονίκης, περιοχή με ισχυρή ιστορική φυσιογνωμία όπου ισχύουν ειδικοί όροι δόμησης. Θεωρητική εισαγωγή στο ζήτημα της ένταξης και συνθετικό θέμα, με τους εξής εκπαιδευτικούς στόχους: να ενθαρρύνει στους φοιτητές την ικανότητα να εργάζονται δημιουργικά κάτω από πραγματικούς περιορισμούς, να επαναπροσεγγίσει, με όρους μεγαλύτερης συνθετικής ωριμότητας, το θέμα «κατοικία-δοχείο ζωής», που είχαν εξετάσει στο 3^ο εξάμηνο των σπουδών τους, και να προβάλει την ανάγκη και τους τρόπους *ερμηνείας* της παράδοσης, αντί της απλής, σκηνογραφικής μίμησης της.

1.1.6. Διαχρονική προσέγγιση στην αρχιτεκτονική του Ελληνικού χώρου. Τυπολογία-Συγκριτική Μορφολογία, θεωρητικό γενικού προγράμματος, υποχρεωτικό κατ' επιλογήν (4ω/εβδ.)

Διδακτική ομάδα: Μ. Αρακαδάκη-Κ. Οικονόμου, έως το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011, στη συνέχεια ατομική διδασκαλία

Θεωρητικό μάθημα που σχετίζεται άμεσα με το γνωστικό αντικείμενο «Αρχιτεκτονική Μορφολογία». Οι διαλέξεις-παρουσιάσεις προσεγγίζουν τα εξής θέματα: Παράδοση, τυπολογία, μορφολογία-εισαγωγικά και μεθοδολογικά ζητήματα. Αρχέγονη αρχιτεκτονική: καταγωγή και εξέλιξη των μορφών. Η ελληνική κατοικία στα αρχαία και τα ελληνιστικά χρόνια. Βυζαντινή και

μεταβυζαντινή κατοικία. Η ελληνική παραδοσιακή κατοικία στην ηπειρωτική Ελλάδα και το Αιγαίο, τυπολογία, μορφολογία, υλικά και κατασκευές, καταβολές και συγγένειες. Η ελληνική κατοικία μέσα στο Βαλκανικό και τον Μεσογειακό χώρο. Οι φοιτητές εκπονούν μικρή θεωρητική εργασία, μέσω της οποίας προσεγγίζουν άμεσα έναν οικισμό, με διερεύνηση των βασικών τύπων κατοικίας ή των τοπικών υλικών και κατασκευαστικών τρόπων.

1.1.7. Αρχιτεκτονικό Σχέδιο και Προπλάσματα, εργαστήριο εισαγωγικού κύκλου, υποχρεωτικό κατ' επιλογήν (6ω/εβδ.)

Αρχική διδακτική ομάδα: Μ.Αρακαδάκη-Κ. Οικονόμου.

Από το ακαδημαϊκό έτος 2000-2001 έως και το 2006-2007, Μ. Αρακαδάκη, ατομική διδασκαλία. Το 2008-2010, διδακτική ομάδα: Αλεξ. Αλεξοπούλου-Μ. Αρακαδάκη-Ρένα Παπαγεωργίου. Στη συνέχεια η διδασκαλία του μαθήματος με το συγκεκριμένο περιεχόμενο αναστέλλεται

Το μάθημα είχε ως στόχο την εξοικείωση των φοιτητών με το χώρο στις τρεις του διαστάσεις, μέσω των κύριων εκφραστικών μέσων του αρχιτέκτονα: του σκίτσου, του αρχιτεκτονικού σχεδίου, του προπλάσματος, της φωτογραφίας. Περιελάμβανε 3-4 ασκήσεις, με τις εξής κατευθύνσεις: το σχέδιο ως μέσον οπτικής επικοινωνίας, το σχέδιο ως εργαλείο απεικόνισης του πραγματικού, το σχέδιο στην αρχιτεκτονική σύνθεση.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2011-12, πλέον των 1.1.4, 1.1.5, 1.1.6:

1.1.8. Αρχιτεκτονική Αποτύπωση και Τεκμηρίωση ιστορικών κτηρίων, εργαστήριο κύκλου βασικών σπουδών, υποχρεωτικό κατ' επιλογήν (6ω/εβδ.)

Διδάσκουσα: Μ. Αρακαδάκη, συμμετέχων Αλέξ. Αντωνίου, Αρχιτέκτων, Δρ. Τμήματος Αρχιτεκτόνων ΑΠΘ

Περιεχόμενο, διδακτική και ασκήσεις παρεμφερή με εκείνα του μαθήματος 1.1.4.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2013-14, πλέον των 1.1.4, 1.1.5, 1.1.6:

1.1.9. Ιστορία Αρχιτεκτονικής-Αρχαιότητα, θεωρητικό κύκλου βασικών σπουδών, υποχρεωτικό (4ω/εβδ.)

Διδάσκουσα: Μ. Αρακαδάκη

Το μάθημα καλύπτει γεωγραφικά την Εγγύς Ανατολή και την περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, με έμφαση στον ευρύτερο ελλαδικό χώρο, και χρονικά το

διάστημα από τα προϊστορικά μέχρι και τα ρωμαϊκά χρόνια. Μετά από σύντομη αναφορά στους Ανατολικούς πολιτισμούς (Μεσοποταμία, Αίγυπτο), η αφήγηση επικεντρώνεται στην κατά καιρούς ευρύτερη ελληνική επικράτεια (Αιγαίο και Ελληνική χερσόνησος, αποικίες, ελληνιστικά βασίλεια) και τέλος προσεγγίζει συνοπτικά τη ρωμαϊκή αρχιτεκτονική. Καταβάλλεται προσπάθεια ώστε: I. Να τοποθετηθεί η αρχιτεκτονική στο πλαίσιο των εκάστοτε πολιτικών-κοινωνικών-οικονομικών συνθηκών και να γίνει κατανοητή η άμεση σύνδεση του αρχιτεκτονικού πλούτου με το συνολικό πολιτιστικό γίνεσθαι κάθε εποχής. II. Να αναδειχθεί η αντίστοιχη κατασκευαστική τεχνολογία, η οποία σε ορισμένες περιόδους παρήγαγε μεγαλειώδη αποτελέσματα, με αναφορές στο επάγγελμα του μηχανικού και στις βασικές αρχές σχεδιασμού, που επιβίωσαν διαχρονικά, μέσα από την παλαιοχριστιανική, βυζαντινή, αναγεννησιακή και νεοκλασική αρχιτεκτονική ως τις μέρες μας. III. Να κατανοηθεί η σημασία της ιστορίας της αρχιτεκτονικής ως βασικής παραμέτρου της αρχιτεκτονικής παιδείας, λόγω, ακριβώς, της διαχρονικής ισχύος των παραπάνω γενικών αρχών.

1.1.10. *Αρχιτεκτονική Αποτύπωση και Τεκμηρίωση ιστορικών κτηρίων, εργαστήριο κύκλου βασικών σπουδών, υποχρεωτικό κατ' επιλογήν (6ω/εβδ.)*

Διδάσκουσα: Μ. Αρακαδάκη

Περιεχόμενο, διδακτική και ασκήσεις παρεμφερή με εκείνα του μαθήματος 1.1.4.

1.2. Επίβλεψη ερευνητικών και διπλωματικών εργασιών

Υπεύθυνη ή σύμβουλος σε εργασίες διπλώματος, κυρίως ερευνητικές εργασίες, με θέματα εντασσόμενα ή συναφή με το γνωστικό αντικείμενο «Αρχιτεκτονική Μορφολογία». Ενδεικτικά:

1.2.1. Ερευνητικές εργασίες

1.2.1. Βασίλειος Γκοιμήσης, *Σπιναλόγκα, ένα Τοπόσημο μέσα στο Χρόνο*, Φεβρουάριος 2001

1.2.2. Ειρήνη Σφακιανάκη, *Ερημωμένοι και ημιερημωμένοι οικισμοί του Δήμου Ζαρού Δυτικής Μεσαράς Κρήτης. Ανάγνωση των δυνατοτήτων αποκατάστασης και βιώσιμης ανάπτυξής τους*, Ιούλιος 2002

1.2.3. Ευγενία Κούλα, *Αρχοντικά της Λευκωσίας. Όψεις της κυπριακής αστικής αρχιτεκτονικής*, Σεπτέμβριος 2002

- 1.2.4.** Γεωργία Κρεμμυδιώτη, *Πέντε ερημωμένοι οικισμοί στο Άνω Μεραμπέλο Κρήτης*, Σεπτέμβριος 2005
- 1.2.5.** Μαρία-Κωνσταντίνα Σαλτέα-Καλογερά, *Το χαγιάτι στο χαλκιδικιώτικο σπίτι*, Ιούνιος 2006
- 1.2.6.** Παναγιώτης Ξάνθος, *Οικισμός Ψηλή Ράχη Δράμας*, Φεβρουάριος 2008
 Δημοσιεύθηκε: Παναγιώτης Ξάνθος, *Ψηλή Ράχη. Ένας παραδοσιακός οικισμός του Νομού Δράμας*, Έκδοση Νομαρχίας Δράμας, Θεσ/νίκη 2008
- 1.2.7.** Αικατερίνη-Βασιλική Γαλιτσίδου, *Καστράκι Μετεώρων: ένας παραδοσιακός οικισμός στη σκιά των κοσμογονικών βράχων*, Ιούνιος 2008
 Δημοσιεύθηκε: Αικατερίνη Γαλιτσίδου, *Καστράκι Μετεώρων. Στην σκιά των κοσμογονικών βράχων. Πολεοδομική και αρχιτεκτονική διερεύνηση του οικισμού*, Έκδοση Νομαρχίας Τρικάλων, Τρίκαλα 2009
- 1.2.8.** Όλγα Κοκκινίδου - Σεβαστιάνα Χριστοφίδου, *Υλικά δομής και η χρήση τους στη λαϊκή αρχιτεκτονική της Κύπρου*, Ιούνιος 2008
- 1.2.9.** Χρήστος Σγέμπας, *Το Βαρούσι των Τρικάλων. Η ζωή του άλλοτε και σήμερα*, Σεπτέμβριος 2008
- 1.2.10.** Γεωργία Ζεάκη - Μαρία Ξανθογεώργη, *Τα οχυρωματικά μνημεία στο σύγχρονο κόσμο. Αναβίωση, Ανάδειξη, Ένταξη*, Ιούνιος 2009
 Επιβλέπουσα: Αικ. Σημαντηράκη, σύμβουλος: Μ. Αρακαδάκη
- 1.2.11.** Χρύση Αυγουστή, *Οι ενετικές οχυρώσεις της Λευκωσίας: το αρχέτυπο των συμμετρικών προμαχωνικών οχυρών*, Σεπτέμβριος 2011
- 1.2.12.** Αναστασία Βητοπούλου-Παρθένα Γρηγοριάδου, *Μεσορόπη. Ένας παραδοσιακός οικισμός του Παγγαίου*, ερευνητική εργασία, Τμήμα Αρχιτεκτόνων, Ιούνιος 2012
- 1.2.13.** Ελευθερία Γαβριηλίδου - Αντωνία Καλαθά - Άλκηστη Κάρτσιου, *Το καινοτόμο χτες. Βιοκλιματική και αειφορική αντίληψη στην Ελληνική Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική*, Τμήμα Αρχιτεκτόνων, Φεβρουάριος 2013
- 1.2.14.** Αναστασία Τζιούτζιου, *Με αφορμή το Βελβεντό. Μια καταγραφή του Παραδοσιακού σήμερα*, Τμήμα Αρχιτεκτόνων, Ιούνιος 2013
- κ.ά.

1.2.2. Διπλωματικές εργασίες

- 1.2.1.** Ευτυχία Κυριακάκη - Σταματία Παπαϊωάννου, *Αποτύπωση, αποκατάσταση και επανάχρηση του rivellino San Salvatore (φρουρίου*

Φιρκά) στα Χανιά, Φεβρουάριος 1995

Συνεπίβλεψη με τη Δέσποινα Αϊβάζογλου

- 1.2.2.** Βασίλειος Γαβριηλίδης - Δημήτριος Παπαδάκης, *Αποκατάσταση και αναβίωση του εμπορικού δρόμου στο φρούριο της Σπιναλόγκας*, Φεβρουάριος 2000

Επιβλέπουσα: Μ. Αρακαδάκη

- 1.2.3.** Βασίλειος Γκοιμήσης, *Σπιναλόγκα – Μια προσπάθεια ανασύστασης του αστικού ιστού*, Οκτώβριος 2001

Επιβλέπων Δημ. Κρανιώτης, σύμβουλος Μ. Αρακαδάκη

- 1.2.4.** Ειρήνη Βαβαδέρη - Ελευθερία Βάρρα - Μαρία Κερούλη, «...εις την Ολούντα». *Παρεμβάσεις και μετασχηματισμοί στην παραλιακή ζώνη του «Καναλιού» της Ελούντας*, Μάρτιος 2004

Επιβλέπουσα Τατιάνα Ανδρεάδου, σύμβουλος Μ. Αρακαδάκη

- 1.2.5.** Αικατερίνη-Βασιλική Γαλιτσίδου, *Μικρό ξενοδοχείο στον παραδοσιακό οικισμό Καστράκι*, Μάρτιος 2009

Επιβλέπων Κ. Οικονόμου, σύμβουλος Μ. Αρακαδάκη

1.3. Συμμετοχή σε επιτροπές διδακτορικών διατριβών

- Μέλος της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής

- 1.3.6.** Αικατερίνη Ριτζούλη, *Η εξέλιξη της αρχιτεκτονικής και της οικοδομικής τέχνης στη Σαντορίνη, από την Ενετοκρατία ως το σεισμό του 1956*
- 1.3.11.** Λεωνίδας Λεοντάρης, *Τοιχοποιίες και θολωτές κατασκευές της Ρωμαϊκής περιόδου στην Ήπειρο*

- Μέλος της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής

- 1.3.1.** Βασιλεία Τσελίκα, *Η μορφή και η εξέλιξη των προϊστορικών οικισμών στον ελλαδικό χώρο. Χωροταξικό πλαίσιο και πολεοδομία*, Θεσ/νίκη 2006
- 1.3.2.** Ξανθή Σαββοπούλου-Κατσίκη, *Μεταβυζαντινή εκκλησιαστική αρχιτεκτονική στο νομό Γρεβενών. Συμβολή στη μοναστηριακή αρχιτεκτονική στη Δυτική Μακεδονία από το 15^ο έως το 19^ο αιώνα*, Θεσ/νίκη 2010
- 1.3.3.** Χρυσούλα Τζομπανάκη, *Δημόσια, Δημοτικά και ιδιωτικά τεχνικά έργα στο Ηράκλειο μετά την Αυτονομία της Κρήτης, κατά την περίοδο της Κρητικής Πολιτείας (1898-1913)*, Ηράκλειο 2010

- 1.3.4.** Σαπφώ Αγγελούδη, *Η αρχιτεκτονική των βυζαντινών εκκλησιών της Θάσου. Ιστορική, κοινωνική και κατασκευαστική προσέγγιση*, Καβάλα 2011
- 1.3.5.** Σοφία-Ρωξάνη Τρυσιάνη, *Υλικά και τρόποι δομής στα βυζαντινά μνημεία της Θεσσαλονίκης*, Θεσ/νίκη 2012
- 1.3.7.** Σουλτάνα Ραφαηλίδου, *Η εξέλιξη της τεχνολογίας του μαρμάρου και οι εφαρμογές της στην αρχιτεκτονική, από την αρχαϊκή έως την ελληνιστική εποχή στη Μακεδονία και τη Θράκη*, Θεσσαλονίκη 2012
- 1.3.8.** Πολυξένη Γεωργάκη, *Αποκατάσταση αγγείων της αρχαιότητας: ζητήματα αισθητικής και δεοντολογίας από τη διεθνή και ελληνική μουσειακή εμπειρία*, Θεσσαλονίκη 2012
- 1.3.9.** Νεμπόισα Κοπρίβιτσα, *Η ιστορία των Αποκαταστάσεων στο χώρο της Πρώην Γιουγκοσλαβίας*, Θεσσαλονίκη 2013
- 1.3.10.** Δημήτριος Ζυγομαλάς, *Η Προστασία των Μνημείων στο Βορειοελλαδικό χώρο*, Θεσσαλονίκη 2013
- 1.3.12.** Παναγιώτης Μπίρταχας, *Κριτική θεώρηση της σύγχρονης μεθοδολογίας των επεμβάσεων αποκατάστασης στα αρχιτεκτονικά μνημεία της αρχαίας, βυζαντινής και μεταβυζαντινής περιόδου. Θεωρητικό υπόβαθρο, κριτική παρουσίαση και επαλήθευση (ΔΠΘ, Ξάνθη, επίκειται η υποστήριξη)*

1.4. Μαθήματα σε Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

- 1.4.1.** ΔΠΜΣ Πολυτεχνικής Σχολής Προστασία Συντήρηση και Αποκατάσταση Μνημείων Πολιτισμού, Β' εξαμήνο σπουδών
Μάθημα: *Γενικές αρχές αποκατάστασης οχυρωματικών κατασκευών*
Παρουσιάσεις: 05/03/2009 και 04/11/2010
Παραχωρήθηκε ψηφιακό διδακτικό υλικό

2. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΛΟΙΠΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΤΟΥ ΑΠΘ

- 2.1. 1988** και εξής: οργάνωση και εποπτεία του αρχείου φοιτητικών θεμάτων για τα προαναφερθέντα εργαστηριακά μαθήματα Β.1.1.1/ Β.1.1.4 και Β.1.1.2/ Β.1.1.5, το οποίο περιλαμβάνει σημαντικό αριθμό φοιτητικών

εργασιών

- 2.2. 1994-2010:** μέλος της επιτροπής οικονομικών του Δ' Τομέα του Τμήματος Αρχιτεκτόνων, στον οποίο ανήκει
- 2.3. 1998-2005:** Μέλος της Επιτροπής Σπουδών του Τμήματος Αρχιτεκτόνων. Στα πλαίσια αυτά, μεταξύ άλλων:
- Επιμέλεια της έκδοσης του Οδηγού Σπουδών του Τμήματος για τα ακαδημαϊκά έτη 2000-2001, 2001-2002, 2002-2003 και 2004-2005, σε συνεργασία με τους Λόη Παπαδόπουλο και Αιμιλία Στεφανίδου (βλ. ΣΤ.4.1).
  - Γραμματεία της Επιτροπής Σπουδών, τήρηση και επιμέλεια των Πρακτικών κατά το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004
- 2.4. 2002:** μέλος της επιτροπής σύνταξης του φακέλου για το ΕΠΕΑΕΚ II, που απέφερε στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων σημαντικούς οικονομικούς πόρους
- 2.5. 2002** έως σήμερα: εκπρόσωπος του Τμήματος Αρχιτεκτόνων στην Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής του ΑΠΘ. Με την ιδιότητα αυτή έχει παρακολουθήσει εκδηλώσεις και σεμινάρια σχετικά με τα προβλήματα των φοιτητών με ειδικές ανάγκες και των αλλοδαπών φοιτητών του ΑΠΘ
- 2.6.** Επί σειρά ετών, εισηγήτρια θεμάτων, βαθμολογήτρια ή αναβαθμολογήτρια γραπτών σε κατατακτήριες εξετάσεις αποφοίτων ΑΕΙ και ΤΕΙ, για το μάθημα *Τοπογραφία και Αποτύπωση Αρχιτεκτονικών Χώρων*. Μέχρι το 2009, εισηγήτρια και βαθμολογήτρια σε εξετάσεις υποψηφίων ειδικών κατηγοριών, για το μάθημα *Γραμμικό Σχέδιο*
- 2.7. 2001-2002, 2005-2008 και 2010-2012:** μέλος της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Αρχιτεκτόνων
- 2.8. 2005-2008:** μέλος της ΕΔΕ του Διατμηματικού Μεταπτυχιακού Προγράμματος *Αρχιτεκτονική Τοπίου*
- 2.9. 2010-2011:** μέλος της ΕΔΕ του Διατμηματικού Μεταπτυχιακού Προγράμματος *Μουσειολογία*

2.10. 2013-: Μέλος της ΕΔΕ του ΔΠΜΣ *Προστασία, Συντήρηση και Αποκατάσταση Μνημείων Πολιτισμού*

Γ. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ – ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

(Ανασκαφές, Αποκαταστάσεις, Ερευνητικά προγράμματα,
Αρχαιακές έρευνες)

---

1. ΕΡΕΥΝΕΣ ΠΕΔΙΟΥ, ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ, ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

1.1. 1979-81: Συμμετοχή στη Β' Ομάδα Αναστηλώσεως και Στερεώσεως των Μνημείων της Θεσσαλονίκης μετά το σεισμό του 1978: *Ροτόντα*
Υπεύθυνος: καθηγητής Ν.Κ. Μουτσόπουλος

1.2. 1980-85 και 1991-95: Αρχιτέκτων στην πανεπιστημιακή ανασκαφή του βυζαντινού κάστρου και του οικισμού της *Ρεντίνας*
Υπεύθυνος: καθηγητής Ν.Κ. Μουτσόπουλος
Η αρχιτεκτονική υποστήριξη της ανασκαφής υπήρξε η κύρια απασχόλησή της πριν τής ανατεθούν διδακτικά καθήκοντα (από το ακαδ. έτος 1983-84)

1.3. 2011, Σεπτέμβριος: σύντομη έρευνα πεδίου στην αγροτική περιοχή του τέως Δήμου Μακρινίτσας Βόλου, μελέτη περίκεντρων θολωτών κατασκευών (*θόλοι*)
Από κοινού με τον καθηγητή στο πανεπιστήμιο της Ljubljana (Σλοβενία) Borut Juvanec και τον Διευθυντή του Γυμνασίου Νέας Ιωνίας Βόλου Κώστα Σακαβάλα

2. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

2.1. 1990: ΑΠΘ, Ερευνητικό Πρόγραμμα αρ. 2395, «*Ιστορική έρευνα των μνημείων της Πρέβεζας: το Κάστρο του Παντοκράτορα*»
Επιστημονικώς υπεύθυνος: Γ. Βελένης
Ειδικός συνεργάτης στο πρόγραμμα

2.2. 2000-2001: ΟΑΝΑΚ (Οργανισμός Ανάπτυξης Ανατολικής Κρήτης), «*Γενικό Σχέδιο Τοπικής Ανάπτυξης Δήμου Αγίου Νικολάου, Νομού Λασιθίου Κρήτης*», Θεσσαλονίκη, α' φάση, Δεκέμβριος 2000/ β' φάση, Δεκέμβριος 2001

Ερευνητική Ομάδα ΠΣΑΠΘ: Ν. Ροδολάκης-Ζωή Καραμάνου κ.ά.

Ειδικός σύμβουλος σε θέματα μνημείων και αρχαιολογικών χώρων

- 2.3. 2002:** Διεθνές Ερευνητικό Πρόγραμμα «*Walled Towns, from division to co-division*», με τη συμμετοχή 7 ευρωπαϊκών πόλεων (Αυστρία: Bad Radkersburg, Ιταλία: Bergamo και Civitella del Tronto, Ελλάδα: Χανιά, Ουγγαρία: Eger, Ισπανία: Segovia, Γαλλία: Vianne)

Επιστημονικώς υπεύθυνη για την Ελλάδα: Βίλμα Χαστάογλου

Μέλος της ερευνητικής ομάδας

- 2.4. 2008-2009:** Διεθνές Ερευνητικό Πρόγραμμα «*Coupoles et Habitats. Une tradition constructive entre Orient et Occident*», με τη συμμετοχή επτά πανεπιστημίων και φορέων από τις χώρες: Ιταλία, Ελλάδα, Γαλλία, Ισπανία, Βέλγιο και Συρία

Επιστημονικώς υπεύθυνος: prof. Saverio Mecca, Università di Firenze, Ιταλία

Μέλος της ελληνικής ερευνητικής ομάδας, ως εξωτερικός συνεργάτης της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας του Περιβάλλοντος & της Πολιτιστικής Κληρονομιάς (Τμήμα Θεσσαλονίκης)

- 2.5. 2012- :** Διεπιστημονικό Διατμηματικό Ερευνητικό πρόγραμμα «Θαλής», «*Διαχρονικοί Νησιωτικοί πολιτισμοί. Η περίπτωση της Θηρασίας*». Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης (υπεύθυνη: καθηγήτρια Ίρις Τζαχίλη), Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Προστασία, Συντήρηση και Αποκατάσταση Μνημείων Πολιτισμού», Τμήμα Αρχιτεκτόνων ΑΠΘ (υπεύθυνη: καθηγήτρια Κλαίρη Παλυβού), ΥΠΠΟΤ, ΚΑ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (υπεύθυνη: Μαρίζα Μαρθάρη)

Μέλος κύριας ερευνητικής ομάδας

3. ΑΡΧΕΙΑΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ

- 3.1. 1985-89:** έρευνες επί συνολικό χρονικό διάστημα περίπου 6 μηνών στα Κρατικά Αρχεία της Βενετίας, τη Μαρκιανή Βιβλιοθήκη, τη Βιβλιοθήκη του Museo Civico Correr και τη Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος Querini Stampalia

της Βενετίας, στη Δημοτική Βιβλιοθήκη της Πάδοβας και στην Αρχιεπισκοπική Βιβλιοθήκη του Udine και συγκέντρωση αρχαιακού υλικού και παλαιότυπης βιβλιογραφίας

3.2. 1988-89: έρευνα διάρκειας τριών εβδομάδων περίπου στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη Αθηνών και συγκέντρωση παλαιότυπης βιβλιογραφίας και χαρτογραφικού υλικού

3.3. 2004, Ιούλιος: νεότερες έρευνες της υποψήφιας στα Κρατικά Αρχεία και τη Μαρκιανή Βιβλιοθήκη της Βενετίας, στη διάρκεια σύντομης φιλοξενίας της στο Ελληνικό Ινστιτούτο Βενετίας και εμπλουτισμός του προσωπικού της αρχείου με νέο αρχαιακό υλικό

Δ. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΕΡΓΟ

(Ειδικές Μελέτες, Διακρίσεις σε αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς)

- 1. 1990:** Αρχιτεκτονικός διαγωνισμός με θέμα *Ανάπλαση της περιοχής της Λίμνης Αγίου Νικολάου Κρήτης*
Μελετητική ομάδα: Κ.Ε. Οικονόμου-Μ. Αρακαδάκη, αρχιτέκτονες, Κ. Στυλιανίδης-Χ. Ιγνατάκης, πολιτικοί μηχανικοί, Γ. Λαγός-Κ. Σαρόπουλος, μηχανολόγοι, Γ. Σπανός, συγκοινωνιολόγος
Τρίτο βραβείο [βλ. και ΣΤ.3.1, Η.3.1]
- 2. 1997:** ΥΠΠΟ-ΤΑΠΑ, Πρόγραμμα «Κάστρων Περίπλους»: «*Fortezza della Suda*», *Μελέτη Συνολικής Ανάδειξης*, Σούδα, Σεπτέμβριος 1997
Μελετητές: Αιμιλία Κλάδου-Μπλέτσα, Κ. Κουκλάκης, Η. Κανατάκης κ.ά.
Ιστορικός σύμβουλος στη μελέτη
- 3. 1997:** Περιφέρεια Κρήτης, *Μελέτη Σκοπιμότητας του χώρου και των λειτουργιών της Σπιναλόγκα*, Ηράκλειο, Νοέμβριος 1997
Μελετητές: ΕΤΑΜ ΕΠΕ: Ν. Δρακωνάκης κ.ά.
Σύμβουλος στη μελέτη
- 4. 1997-98:** Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λασιθίου-ΔΤΥ, *Σπιναλόγκα, Ειδική Μελέτη Αξιοποίησης*, Μέρος Πρώτο: *Προτάσεις για την αποκατάσταση και επανάχρηση του φρουρίου και του οικισμού της Σπιναλόγκας. Καταγραφή - Κριτική παρουσίαση*, Άγιος Νικόλαος Κρήτης, Σεπτέμβριος 1997/
Μέρος Δεύτερο: *Αποκατάσταση - Ανάπλαση - Ανάδειξη του μνημείου* και
Μέρος Τρίτο: *Τεχνικά στοιχεία - Προδιαγραφές*, Άγιος Νικόλαος Κρήτης, Μάρτιος 1998
Ειδικός σύμβουλος στη μελέτη

Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ, ΣΥΜΠΟΣΙΑ ΚΛΠ.

(Συνέδρια–Συμπόσια-Ημερίδες, Εκθέσεις, Διαλέξεις και Σεμινάρια)

---

1. ΣΥΝΕΔΡΙΑ, ΣΥΜΠΟΣΙΑ

- 1.1. 1991:** Ζ' Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο (Ρέθυμνο, 25-31/08/1991)
 Ανακοίνωση: «Ο Μαρκιανός κώδικας Ital. VII, 310 (8190). Συλλογή επιστολών του Nicolò Zeno, επιθεωρητή Δημοσίων Έργων στο Βασίλειο της Κρήτης (1633-1656)» (=ΣΤ.2.5)
- 1.2. 1993:** Διεθνής Συνάντηση «*Επιπτώσεις του τουρισμού στους παραδοσιακούς και ιστορικούς οικισμούς των χωρών της Μεσογείου και της Νότιας Ευρώπης*» (Θεσσαλονίκη, 22-24/10/1993)
Χωρίς ανακοίνωση
- 1.3. 1996:** Η' Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο (Ηράκλειο, 9-14/09/1996), με κεντρικό θέμα «*Ο ιδιωτικός βίος στην Κρήτη*»
 Ανακοίνωση: «Εικόνες από την καθημερινή ζωή σε μια βενετσιάνικη στρατιωτική βάση» (=ΣΤ.2.11)
- 1.4. 1998:** Διήμερο Επιστημονικό Συνέδριο «*Τα Κρητικά Τοπωνύμια*» (Ρέθυμνο, 6-7/11/1998)
 Ανακοίνωση: «Σταμάτη Φασιδώνη (Λιμενάρχη Χανίων): «Περιγραφή των ακτών της Κρήτης» (1590ci.)» (=ΣΤ.2.13)
- 1.5. 1999:** Συνέδριο «*Οχυρωματική Αρχιτεκτονική. Άνθρωπος και Μνημείο*» (Χανιά, 7-9/10/1999)
 Ανακοίνωση: «Fortezza della Suda: Διερεύνηση οικοδομικών φάσεων, 16^{ος}-18^{ος} αιώνας»
 Δεν εκδόθηκαν Πρακτικά (Βλ. ΣΤ.2.10 και Η.2.10)
- 1.6. 2000:** Διεθνές Συνέδριο *Παραδοσιακής Βαλκανικής Αρχιτεκτονικής* (Βέροια, 12-15/10/2000)
 Ανακοίνωση: «Επιβιώσεις μιας αρχέγονης αρχιτεκτονικής: Ξερολιθικά κτίσματα εποχικής διαμονής από την Ανατολική Κρήτη» (=ΣΤ.2.16)

- 1.7. 2001:** Διεθνές Συνέδριο (UIA-ΤΕΕ/Τμ. Ανατολικής Μακεδονίας), «Πολιτιστικό Περιβάλλον και Τουρισμός: ο ρόλος του Αρχιτέκτονα» (Καβάλα, 20-23/09/2001)
Ανακοίνωση: «Φυσικός και πολιτιστικός πλούτος σε προβληματικές περιοχές του νομού Λασιθίου Κρήτης» (=ΣΤ.2.22)
- 1.8. 2001:** Θ' Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο (Ελούντα, 1-6/10/2001)
Ανακοίνωση: «Περιήγηση στον Άγιο Νικόλαο και την Ελούντα με το χρωστήρα του Raffaele Monanni (1631)» (=ΣΤ.2.20)
- 1.9. 2002:** Διεθνές Συμπόσιο «Της Βενετίας το Ρέθυμνο» (Ρέθυμνο, 1-2/11/2002).
Ανακοίνωση: «Η τοπογραφία του διαμερίσματος Ρεθύμνου προς τα μέσα του 17^{ου} αιώνα. Πληροφορίες από την έκθεση του Nicola Gualdo (1633)» (=ΣΤ.2.18)
- 1.10. 2002:** Τελικό Συνέδριο του Διεθνούς Προγράμματος ALAS (=All About Salt): «Salt and salinas as natural resources and alternative poles for local development»/ «Το αλάτι και οι αλυκές ως φυσικοί πόροι κι εναλλακτικοί πόλοι τοπικής ανάπτυξης» (Μυτιλήνη-Πολιχνίτος, 29/11-1/12/2002)
Ανακοίνωση: «Οι αλυκές τής Ελούντας μέσα από τις επιστολές τού Nicolò Zeno (1640-1644)» (=ΣΤ.2.15)
- 1.11. 2003:** Διεθνές Συνέδριο «Ο Μυλοπόταμος από την Αρχαιότητα ως Σήμερα». Περιβάλλον-Αρχαιολογία-Ιστορία-Λαογραφία-Κοινωνιολογία (Πάνορμο Ρεθύμνου, 24-30/10/2003)
Ανακοίνωση: «Η αγροτική κατοικία στο Μυλοπόταμο. Σχεδιάγραμμα τυπολογικής διερεύνησης» (=ΣΤ.2.23)
- 1.12. 2006:** Ι' Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο (Χανιά, 1-8/10/2006)
Ανακοίνωση: «Πώς χάθηκε η Γραμβούσα. Διερεύνηση των βενετικών αρχειακών πηγών γύρω από την προδοσία του 1691» (=ΣΤ.2.2)
- 1.13. 2006:** 1st International Conference on the Ecological Importance of Solar Saltworks (Santorini Island, 20-22/10/2006)

Ανακοίνωση: «The Saltworks of Elounda (Crete). New perspectives for the rehabilitation of an abandoned coastal wetland» (=ΣΤ.2.24)

- 1.14. 2007:** 1^ο Εθνικό Συνέδριο «*Ιστορία των Δομικών Κατασκευών*» (ΔΠΘ/ΤΕΕ/ΥΠΠΟ) (Ξάνθη, 29/11-1/12/2007)

Ανακοίνωση: «Η κάλυψη στο επιπεδόστεγο παραδοσιακό σπίτι. Κατασκευαστική ανάλυση, τυπολογικές παρατηρήσεις» (=ΣΤ.2.27)
(Πρακτικά σε ψηφιακή μορφή)

- 1.15. 2007:** Διεθνές Συνέδριο «*I Greci durante la venetocrazia: Uomini, spazio, idee (XIII-XVIII sec.)*» (Βενετία, 3-7/12/2007)

Ανακοίνωση: «Guardie e torri di avviso nel Regno di Candia negli ultimi anni della venetocrazia» (=ΣΤ.2.26)

- 1.16. 2008:** Διεθνές Συνέδριο «*Η οχυρωματική Αρχιτεκτονική στο Αιγαίο και ο Μεσαιωνικός Οικισμός Αναβάτου Χίου*» (Χίος, 26-28/9/2008)

Ανακοίνωση: «Πύργος ακτοφρουράς της ύστερης βενετοκρατίας από τις βόρειες ακτές της Κρήτης» (=ΣΤ.2.31)
(Πρακτικά υπό έκδοση)

- 1.17. 2008:** Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο «*Η πρώην επαρχία Αγίου Βασιλείου Ρεθύμνου από την αρχαιότητα έως σήμερα. Περιβάλλον-Αρχαιολογία-Ιστορία-Κοινωνία*» (Πλακιάς, Δήμος Φοίνικα, 19-23/10/2008)

Ανακοίνωση: «Από τα Σελλιά στις Μέλαμπες. Στα βήματα της αρχιτέκτονος Μαρίας Ζαγορησίου εξήντα χρόνια μετά» (=ΣΤ.2.32)
(Πρακτικά υπό έκδοση)

- 1.18. 2008:** Η' Πανελλήνιο Συνέδριο «*Μαθηματικά και Ανθρωπιστικές Επιστήμες*» (Αθήνα, 6-8/11/2008)

Ανακοίνωση: «Τα μαθηματικά των οχυρώσεων. Γεωμετρικές εφαρμογές στα φρούρια με προμαχώνες του 16^{ου}-18^{ου} αιώνα» (=ΣΤ.2.28)

- 1.19. 2009:** 3^ο Εθνικό Συνέδριο «*Ήπιες Επεμβάσεις για την Προστασία των Ιστορικών Κατασκευών. Νέες Τάσεις Σχεδιασμού*» (Θεσ/νίκη, 9-11/4/2009)

Χωρίς ανακοίνωση

1.20. 2011: Διεθνές Συνέδριο «Οχυρωματική Αρχιτεκτονική στην Πελοπόννησο (5^{ος}-15^{ος} αιώνας)» (Λουτράκι, 30/9-2/10/2011)

Ανακοίνωση: «Μετασχηματισμοί της πλευρικής άμυνας πριν από τον προμαχώνα. Παραδείγματα από την οχυρωματική κληρονομιά της Πελοποννήσου» (=ΣΤ.2.33)

(Πρακτικά υπό έκδοση)

1.21. 2011: ΙΑ' Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο (Ρέθυμνο, 21-27/10/2011)

Ανακοίνωση: «Κρητική ιδιωματική τεχνική ορολογία. Το πιο απειλούμενο κομμάτι της κατασκευαστικής μας παράδοσης» (=ΣΤ.2.34)

(Πρακτικά υπό έκδοση)

1.22. 2013: Συνέδριο «Οι σπουδές στην αρχιτεκτονική: συνέχεια και αλλαγή» (Θεσσαλονίκη, 25-27/04/2013)

Ανακοίνωση: «Η αρχιτεκτονική αποτύπωση και τεκμηρίωση ως μέρος της αρχιτεκτονικής παιδείας»

(Πρακτικά υπό έκδοση)

2. ΗΜΕΡΙΔΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ

2.1. 1994: Ημερίδα «Σπιναλόγκα: χθές-σήμερα-αύριο» για την ανάπλαση του φρουρίου της Σπιναλόγκας (Ελούντα, 09/07/1994)

Τίτλος εισήγησης: «Σπιναλόγκα: προχθές-σήμερα-μεθαύριο. Σκέψεις και προτάσεις για την αποκατάσταση και αξιοποίηση του φρουρίου»

(Δεν εκδόθηκαν Πρακτικά)

2.2. 1996: Επιστημονική Συνάντηση για την αξιοποίηση της Σπιναλόγκας (Ελούντα, 20/07/1996)

Τίτλος εισήγησης: «Παρατηρήσεις στη μελέτη ανάπλασης της Σπιναλόγκας και προτάσεις για την αναστήλωση του φρουρίου»

(Δεν εκδόθηκαν Πρακτικά)

2.3. 1997: Europa Nostra-IBI/ Aristotelean University of Thessaloniki, Forum: «*Preservation, Management and Presentation to the Public of Archaeological Sites in Europe*» (Thessaloniki, 25/09/1997)

Χωρίς ανακοίνωση

- 2.4. 1998:** ΥΠΠΟ-4^η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων, ημερίδα «*Τα παράκτια οχυρά και η άμυνα των λιμανιών*», για τον εορτασμό των Ευρωπαϊκών Ημερών Πολιτιστικής Κληρονομιάς 1998 (Θεσσαλονίκη, 25/09/1998)
Ανακοίνωση: «Τα «Φρούρια των Βράχων» και η άμυνα των στρατηγικής σημασίας λιμανιών στη βενετοκρατούμενη Κρήτη» (=ΣΤ.2.14)
- 2.5. 2002:** Δήμος Αγίου Νικολάου Κρήτης, ημερίδα «*Το Γενικό Σχέδιο Τοπικής Ανάπτυξης Δήμου Αγίου Νικολάου*» (Άγιος Νικόλαος, 15/06/2002), για την παρουσίαση της αντίστοιχης μελέτης από την ερευνητική ομάδα του ΟΑΝΑΚ (βλ. Γ.2.2)
Η υποψήφια παρουσίασε το τμήμα το σχετικό με τα μνημεία και τους αρχαιολογικούς χώρους
- 2.6. 2005:** Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς/ Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας, ημερίδα «*Πληροφορίες για την τεχνολογία στις βενετοκρατούμενες ελληνικές περιοχές*» και παρουσίαση βάσης δεδομένων με 1200 σχέδια και χάρτες από βενετικές αρχαιακές πηγές (Αθήνα, 10/09/2005)
Χωρίς ανακοίνωση
- 2.7. 2007:** ΥΠΕΠΘ, Περιφερειακή Διεύθυνση Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης Κρήτης - Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Νεάπολης Λασιθίου/ Προοδευτικός Σύλλογος Ελούντας (συνδιοργάνωση), Ημερίδα «*Αλοπηγικές Δραστηριότητες, Παράκτια Οικοσυστήματα και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*», Ελόυντα, 04/03/2007, στα πλαίσια ομότιπλου Επιμορφωτικού Σεμιναρίου (βλ. Ε.4.6)
Εισήγηση: «Στις αλυκές της Ελούντας. Ιστορίες και ταλαιπωρίες της αλατοπαραγωγής τα χρόνια της βενετοκρατίας» (=ΣΤ.3.9)
- 2.8. 2011:** ΕΜΠ-Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχ/κών/ ΑΠΘ-Πολυτεχνική Σχολή, Τμήμα Αρχιτεκτόνων, Διημερίδα «*Αρχιτεκτονικές Σπουδές και Αρχιτεκτονική Κληρονομιά*» (Αθήνα, 27-28/05/2011)
Ανακοίνωση: «Αρχιτεκτονικές Αποτυπώσεις-Εισαγωγή στην Αποκατάσταση (2Τ5.01)» (=ΣΤ.2.35)
(Πρακτικά υπό έκδοση)

2.9. 2011: ΕΜΠ-Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχ/κών/ ΑΠΘ-Πολυτεχνική Σχολή, Τμήμα Αρχιτεκτόνων, Διημερίδα «*Αρχιτεκτονικές Σπουδές και Αρχιτεκτονική Κληρονομιά*» (Αθήνα, 27-28/05/2011)

Ανακοίνωση: «Νέες μορφές κατοικίας σε ιστορικό δομημένο χώρο (2Σ2.16)» (=ΣΤ.2.36)

(Πρακτικά υπό έκδοση)

3. ΕΚΘΕΣΕΙΣ - ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ - ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

3.1. 2002: Δήμος Αγίου Νικολάου Κρήτης, Έκθεση πινακίδων (posters) με το υλικό της εμπλουτισμένης β' έκδοσης του συλλογικού έργου *Ο Άγιος Νικόλαος και η περιοχή του*

Μέλος της συντακτικής ομάδας του βιβλίου και συμμετοχή στην έκθεση με τα εξής θέματα: «Βενετοκρατία» (1 πινακίδα), «Οχυρώσεις: Βενετοκρατία-Τουρκοκρατία» (1 πινακίδα), «Λαϊκή αρχιτεκτονική παράδοση των νεότερων χρόνων: Κατοικία» (3 πινακίδες)

3.2. 2004-2005: 13^η Εφορεία Βυζαντινών Μνημείων (Ηράκλειο Κρήτης), Σειρά πινακίδων (posters) για τον μόνιμο εκθεσιακό χώρο στο φρούριο της Σπιναλόγκας

Συγγραφή των κειμένων και επιμέλεια του εικονογραφικού υλικού για την ενότητα «Το φρούριο της Σπιναλόγκας την περίοδο της Βενετοκρατίας» (5 πινακίδες)

3.3. 2006: Δήμος Νεάπολης/ Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Νεάπολης Κρήτης (συνδιοργάνωση), «*Περίπατος στα σοκάκια του Νοφαλιά*», Νοφαλιάς Μεραμπέλου, 30/07/2006

Ξενάγηση στον οικισμό από τη συγγραφέα και στη συνέχεια παρουσίαση του βιβλίου της *Νοφαλιάς Μεραμπέλου. Συμβολή στην αρχιτεκτονική των ορεινών οικισμών της Κρήτης*, από τον δημοσιογράφο και συγγραφέα Νίκο Ψιλάκη

3.4. 2006: Ωριαία ραδιοφωνική συνέντευξη-συζήτηση με τον δημοσιογράφο και συγγραφέα Νίκο Ψιλάκη, στα πλαίσια εκπομπής του στον ραδιοφωνικό

σταθμό «Ραδιο Κρήτη» Ηρακλείου, 04/08/2006

Θέμα: οι πρόσφατες δημοσιεύσεις της συγγραφέως και σκέψεις γύρω από την αρχιτεκτονική

- 3.5. 2007:** Συνέντευξη-συζήτηση με τον Ιωάννη Σταμέλο, Διευθυντή Σύνταξης του περιοδικού *Αμάθεια* της Ιστορικής-Λαογραφικής Εταιρείας Νομού Λασιθίου, 06/08/2007

Η συνέντευξη δημοσιεύθηκε στο περιοδικό *Αμάθεια* (=ΣΤ.3.12)

- 3.6. 2011:** Συνέντευξη-συζήτηση του Γάλλου αρχιτέκτονα-εθνολόγου Maurice Born, συγγραφέα του βιβλίου *La chimère infectieuse* (1993) και συνδημιουργού (με τον J.-D. Pollet) της γνωστής ταινίας *L'Ordre* (1974), με τον Ιωάννη Σταμέλο, Διευθυντή Σύνταξης του περιοδικού *Αμάθεια* της Ιστορικής-Λαογραφικής Εταιρείας Νομού Λασιθίου και την Μαρία Αρακαδάκη, μετά τη λήξη της διημερίδας «Σπιναλόγκα-Στη δίνη του Χρόνου» (=Ε.4.8), 10/07/2011

Θέμα: η μακρά (από το 1971-72) βιωματική σχέση του Maurice Born με τη Σπιναλόγκα ως χώρο κοινωνικού αποκλεισμού, η καταγραφή και επικείμενη έκδοση στη Γαλλία των απομνημονευμάτων του Επαμεινώνδα Ρεμουντάκη, ηγετικής μορφής στην κοινότητα των ασθενών και γενικότερα θέματα. Η συνέντευξη δημοσιεύθηκε στο περιοδικό *Αμάθεια*, τ. 42, τεύχ. 166-167 (Ιούλ.-Δεκ. 2011), 67-74

- 3.7. 2012:** Συνέντευξη σε ομάδα μαθητών του 1^{ου} Γυμνασίου Αγίου Νικολάου Κρήτης, με θέμα τη διαχρονική ιστορία της Σπιναλόγκας, στα πλαίσια του προγράμματος «*Click... στην Ιστορία*», που υλοποιήθηκε το σχολικό έτος 2011-12 σε 20 σχολεία της Ελλάδας από το *Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού* Βλ. <http://local.e-history.gr/pages/viewpage.action?pageId=11305653> και <http://vimeo.com/41047732>

4. ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΚΤΟΣ ΤΟΥ ΑΠΘ

- 4.1. 1997:** Δήμος Θεσσαλονίκης-Ανοιχτό Πανεπιστήμιο, Κύκλος Σπουδών «*Ιστορία-Αρχαιολογία-Τέχνη*» (Νοέμβριος 1996-Μάιος 1997)
Συντονιστής μαθημάτων: Ν.Κ. Μουτσόπουλος

Μάθημα 19 (05/05/1997, 2ω), «Το φρούριο της Σπιναλόγκας την περίοδο της Βενετοκρατίας»

Περίληψη του μαθήματος περιλαμβάνεται στον συλλογικό τόμο του αντίστοιχου ακαδημαϊκού έτους

4.2. 1999: ΚΕΚ «Ανάπτυξη Κρήτης», Πρόγραμμα «*Συντήρηση και Αποκατάσταση Μνημείων και Παραδοσιακών Κτιρίων*»

Μάθημα 15 (Σητεία, 29/04/1999, 5ω), «Αρχιτεκτονική τυπολογία και μορφολογία των κατασκευών στην Κρήτη-Βυζαντινή περίοδος, Ενετοκρατία, Τουρκοκρατία: Οχυρώσεις, οικισμοί, κατοικία. Παραδείγματα από την επαρχία Σητείας»

Παραχωρήθηκαν διδακτικές σημειώσεις

4.3. 1999: ΙΕΚΕΜ-ΤΕΕ, Παράρτημα Κρήτης, Πρόγραμμα «*Διαχείριση Πολιτιστικής Κληρονομιάς*»

Μάθημα 32 (Ηράκλειο, 30/04/1999, 5ω), «Το Κρητικό Λαϊκό Σπίτι»

Παραχωρήθηκαν διδακτικές σημειώσεις

4.4. 2005: Πολιτιστικός Οργανισμός Δήμου Αγίου Νικολάου, «*Λατώ 2005 - Θερινό Ημερολόγιο Πολιτισμού*»

Διάλεξη με θέμα «Τα μετόχια και τα μητάτα του Οροπεδίου Καθαρού», Κριτσά Μεραμπέλου, 29/07/2005

4.5. 2006: ΥΠΕΠΘ, Περιφερειακή Διεύθυνση Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης Κρήτης - Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Νεάπολης Λασιθίου, Επιμορφωτικό Σεμινάριο Β' επιπέδου «*Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική, Διατροφή και Φύση στο Μεραμπέλλο*»

Δύο μαθήματα-ξεναγήσεις, με θέματα «Νοφαλιάς Μεραμπέλλου» και «Σπιναλόγκα-η αρχιτεκτονική» (21/05/2006, πρωί και απόγευμα)

Παραχωρήθηκαν διδακτικές σημειώσεις

4.6. 2007: ΥΠΕΠΘ, Περιφερειακή Διεύθυνση Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης Κρήτης - Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Νεάπολης Λασιθίου/ Προοδευτικός Σύλλογος Ελούντας (συνδιοργάνωση), Επιμορφωτικό Σεμινάριο «*Αλοπηγικές Δραστηριότητες, Παράκτια Οικοσυστήματα και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*», Νεάπολη - Ελούντα, 2-4/03/2007

Παραχωρήθηκαν διδακτικές σημειώσεις

- 4.7. 2009:** Δήμος Νεάπολης/ Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Νεάπολης Κρήτης (συνδιοργάνωση), *«Το Μεραμπέλλο με τα μάτια του ΚΠΕ Νεάπολης»*, Νεάπολη, 09/09/2009
Ομιλία με θέμα «Ξεφυλλίζοντας τις εκδόσεις του ΚΠΕ Νεάπολης»: παρουσίαση τριών εκπαιδευτικών παραμυθιών, τριών τόμων Πρακτικών από επιμορφωτικά σεμινάρια Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και τριών βιβλίων με αρχιτεκτονικό και περιβαλλοντικό περιεχόμενο
- 4.8. 2011:** Περιφερειακή Διεύθυνση Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης Κρήτης - Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Νεάπολης Κρήτης/ Σύλλογος Νέων Νεάπολης (συνδιοργάνωση), Διημερίδα *«Σπιναλόγκα - Στη Δίνη του Χρόνου»*, Νεάπολη-Σπιναλόγκα, 09-10/07/2011
Εισήγηση *«Σπιναλόγκα 1571-1715. Στη σκιά του φτερωτού Λιονταριού»*, 09/07/2011
Ξεναγήση στη νησίδα, 10/07/2011
- 4.9. 2012:** Ιστορική-Λαογραφική Εταιρεία Νομού Λασιθίου-Περιοδικό *Αμάθεια*, Κύκλος διαλέξεων 2011-2012 *«Οι Άνθρωποι και ο Τόπος»*
Διάλεξη 7: *«Αναφορά στην Ιστορία της Κρήτης με γεωπολιτικούς όρους»*, Άγιος Νικόλαος, 26/03/2012
- 4.10. 2013:** Πολιτιστικός-Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Αγίου Νικολάου, Κύκλος εκδηλώσεων *«Μιραμπέλλο 2013»*: *«Σπιναλόγκα, μνημείο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς»*, ομιλίες και έκθεση σχεδίων αποτύπωσης του μνημείου της δεκαετίας του '60
Ομιλία: *«Σπιναλόγκα-η άλλη όψη: το φρούριο ως τεχνικό έργο και πολεμική μηχανή»*, Ελούντα, 23/08/2013

5. ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ & ΗΜΕΡΙΔΩΝ

- 5.1. 2011:** ΙΑ' Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο (Ρέθυμνο, 21-27/10/2011)
Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής του Τμήματος Γ' (Νεότεροι Χρόνοι)
- 5.2. 2011:** ΕΜΠ-Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών/ ΑΠΘ-Πολυτεχνική Σχολή,

Τμήμα Αρχιτεκτόνων, Διημερίδα «Αρχιτεκτονικές Σπουδές και Αρχιτεκτονική Κληρονομιά» (Αθήνα, 27-28/05/2011)

Μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής, εκ μέρους του Τμήματος Αρχιτεκτόνων-ΠΣΑΠΘ

ΣΤ. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

(Αυτοτελή έργα, μελέτες & άρθρα, άλλες δημοσιεύσεις, επιμέλειες κειμένων)

---

1. ΑΥΤΟΤΕΛΗ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΕΡΓΑ

- 1.1α. 1996:** *Το φρούριο της Σπιναλόγκας (1571-1715). Συμβολή στη μελέτη των επακτίων και νησιωτικών οχυρών της Βενετικής Δημοκρατίας* (διδακτορική διατριβή), τ. Α'-Γ', Θεσ/νίκη 1996 (φωτοτυπημένη έκδοση)
- 1.1β. 2001:** *Το φρούριο της Σπιναλόγκας (1571-1715). Συμβολή στη μελέτη των επακτίων και νησιωτικών οχυρών της Βενετικής Δημοκρατίας* (διδακτορική διατριβή), Έκδοση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λασιθίου, τ. Α': *Ιστορική Ανάλυση*, τ. Β': *Αρχιτεκτονική Τεκμηρίωση*, Άγιος Νικόλαος Κρήτης 2001
Σελίδες 244+350, εικόνες 58+252, πίνακες εκτός κειμένου 38 (στον τ. Β')
- 1.2. 2006:** *Νοφαλιάς Μεραμπέλου: Συμβολή στην αρχιτεκτονική των ορεινών οικισμών της Κρήτης*, έκδοση Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Νεάπολης Κρήτης, Νεάπολη 2006
Σελίδες 208, εικόνες 44, πίνακες εκτός κειμένου 40
Ψηφιακή μορφή του βιβλίου, από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης:
http://reader.ekt.gr/bookReader/show/index.php?lib=EDULLL&item=1224&bitstream=1224_02#page/38/mode/2up
και <http://repository.edulll.gr/edulll/handle/10795/1224>
- 1.3. 2009:** «Corbelled dome architecture in Greece», στο: *Earthen Domes and habitats, Villages of Northern Syria. An architectural Tradition shared by East and West*, ed. Saverio Mecca-Letizia Dipasquale, Pisa 2009, pp. 97-109
- 1.4. 2010:** «Βενετοκρατία (1204-1715)», στο: *Ο Άγιος Νικόλαος και η περιοχή του. Περιήγηση στο Χώρο και στο Χρόνο*, έκδοση Πολιτιστικού Οργανισμού Δήμου Αγίου Νικολάου-Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λασιθίου, Άγιος Νικόλαος 2010, σσ. 121-144 και 407-408

- 1.5. 2010:** «Η λαϊκή αρχιτεκτονική παράδοση των νεότερων χρόνων», στο: *Ο Άγιος Νικόλαος και η περιοχή του. Περιήγηση στο Χώρο και στο Χρόνο*, έκδοση Πολιτιστικού Οργανισμού Δήμου Αγίου Νικολάου-Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λασιθίου, Άγιος Νικόλαος 2010, σσ. 297-316 και 409
- 1.6. ---:** «Το Λασιθί κατά τη Βενετοκρατία. Ιστορία και μνημεία», στο: *Ιστορία του νομού Λασιθίου*, έκδοση της Εταιρείας Γραμμάτων και Τεχνών Ανατολικής Κρήτης
Σελίδες χειρογράφου 70 περίπου, με επιλογή βιβλιογραφίας και εικόνες (υπό έκδοση)
- 1.7. ---.** *Μικρό Λεξικό παραδοσιακών οικοδομικών και συναφών όρων της Κρητικής Διαλέκτου*
Σελίδες δοκιμίου: 180 περίπου
(υπό έκδοση)

2. ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΑΡΘΡΑ

ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ, ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ κ.λπ.

- 2.1. 1989:** «Κατάλογος σκοπιών στην καστελλανία Μεραμπέλου κατά την τελευταία φάση της βενετοκρατίας (1633)», *Κρητικά Χρονικά*, τ. ΚΗ'-ΚΘ' (1988-1989), 230-254 και πιν. 62-71
- 2.2. 1990:** «Το λιμάνι της Σπιναλόγκας. Κατάλογος σχεδίων, χαρτών και απεικονίσεων (XVII-XIX αι.)», *Κρητικά Χρονικά*, τ. Λ' (1990), 127-151 και πιν. 13-35
- 2.3. 1994:** «Το βενετσιάνικο φρούριο στη νησίδα της Σπιναλόγκας. Υπάρχουσα κατάσταση, προβλήματα και προοπτικές αξιοποίησης», *Μνημείο & Περιβάλλον*, τευχ. 2 (=Αφιέρωμα στη μνήμη της Μελίνας Μερκούρη), Θεσ/νίκη 1994) 91-110
- 2.4. 1995:** «Το προμαχωνικό σύστημα οχύρωσης του ΙΣΤ'-ΙΗ' αιώνα στην ελληνική βιβλιογραφία. Προβλήματα ορισμών και ορολογίας», *Επιστημονική Επετηρίδα ΠΣΑΠΘ-Τμήμα Αρχιτεκτόνων*, τ. ΙΓ' (1994),

Θεσ/νίκη 1995, 43-115

Ψηφιακή μορφή του γλωσσαρίου στον ιστότοπο του Πολιτιστικού

Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς): http://www.piop.gr/glossari_arakadaki.htm

- 2.5. 1995:** «Ο Μαρκιανός κώδικας Ital. VII, 310 (8190). Συλλογή επιστολών του Nicolò Zeno, επιθεωρητή Δημοσίων Έργων στο Βασίλειο της Κρήτης (1633-1656)», *Πεπραγμένα του Ζ' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου (Ρέθυμνο 1991) [=Νέα Χριστιανική Κρήτη, έτ. ΣΤ'-Ζ' (1994-95)]*, τ. Β₁ (Βυζαντινοί-Μέσοι Χρόνοι), Ρέθυμνο 1995, σσ. 51-72 και πιν. ΚΓ'-ΚΗ'
- 2.6. 1995:** «Διορθωτικά στην έκδοση facsimile Το «Βασίλειον της Κρήτης» (*Cretae Regnum*) του Francesco Basilicata (1618). Υπομνήματα των πινάκων», *Κρητολογικά Γράμματα*, τ. 11 (1995), 7-48
- 2.7. 1998:** «Διάγραμμα του δικτύου ακτοφρουρών της Κρήτης από την έκθεση του Nicola Gualdo de Priorati (1633)», *Κρητολογικά Γράμματα*, τ. 13 (1997), 49-80
- 2.8. 1998:** «Νοφαλιάς Μεραμπέλου: Συμβολή στην αρχιτεκτονική των ορεινών οικισμών της Κρήτης», *Κρητική Εστία*, περίοδος Δ', τ. 6 (1997-98), 43-194
- 2.9. 1999:** «Μορφές τής επάκτιας άμυνας στα φρούρια με προμαχώνες: το rin-ellino και η mezzaluna», «Όριον», *Τιμητικός Τόμος στον καθηγητή Δ.Α. Φατούρο [=Επιστημονική Επετηρίδα ΠΣΑΠΘ-Τμήμα Αρχιτεκτόνων*, τ. ΙΕ'], τεύχ. Α', Θεσ/νίκη 1998, σσ. 103-124
- 2.10. 1999:** «Fortezza della Suda: Ιστορικές και αρχιτεκτονικές διερευνήσεις», *Κρητική Εστία*, περίοδος Δ', τ. 7 (1999), 51-112
- 2.11. 2000:** «Εικόνες από την καθημερινή ζωή σε μια βενετσιάνικη στρατιωτική βάση. Σπιναλόγκα-μέρες ειρήνης και πολέμου (1579-1669)», *Πεπραγμένα του Η' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου (Ηράκλειο 1996)*, τ. Β₁ (Βυζαντινή και Μεσαιωνική περίοδος), Ηράκλειο 2000, σσ. 47-69
- 2.12. 2000:** «Ξερολιθικά κτίσματα και κατασκευές από την Ανατολική Κρήτη: τα «καλύβια» του Απάνω Μεραμπέλου», *Κρητολογικά Γράμματα*, τ. 15-16 (1999-2000), 249-286

- 2.13. 2000:** «Σταμάτη Φασιδώνη (Λιμενάρχη Χανίων): «Περιγραφή των ακτών της Κρήτης» (1590ci.)», *Πρακτικά Συνεδρίου «Τα Κρητικά Τοπωνύμια» (Ρέθυμνο 1998)*, τ. Α', Ρέθυμνο 2000, σσ. 109-158
- 2.14. 2002:** «Τα «Φρούρια των Βράχων» και η άμυνα των στρατηγικής σημασίας λιμανιών στη βενετοκρατούμενη Κρήτη», *Πρακτικά ημερίδας «Τα παράκτια οχυρά και η άμυνα των λιμανιών» (Θεσ/νίκη 25/9/1998)*, Αθήνα 2002, σσ. 17-30
- 2.15. 2002:** «Οι αλυκές της Ελούντας μέσα από τις επιστολές τού Zeno (1640-1644)», *Πρακτικά Συνεδρίου «Το αλάτι και οι αλυκές ως φυσικοί πόροι κι εναλλακτικοί πόλοι τοπικής ανάπτυξης» (Μυτιλήνη-Πολιχνίτος, 29/11-1/12/2002)*, επιμέλεια Θεοδώρα Πετανίδου-Γιάλαμπαρ Νταμ-Λένα Βαγιάννη, Μυτιλήνη 2002, σσ. 102-115
- 2.16. 2003:** «Επιβιώσεις μιας αρχέγονης αρχιτεκτονικής: Ξερολιθικά κτίσματα εποχικής διαμονής από την Ανατολική Κρήτη», *Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου Παραδοσιακής Βαλκανικής Αρχιτεκτονικής (Βέροια, 12-15/10/2000)*, Βέροια 2003, σσ. 77-84
- 2.17. 2003:** «Ο Francesco Basilicata στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη (ή μήπως ο Angelo Oddi;)», *Κρητολογικά Γράμματα*, τ. 18 (2002-2003), 47-99
- 2.18. 2003:** «Το "Territorio di Rettimo" προς τα μέσα του 17^{ου} αιώνα. Πληροφορίες από την έκθεση του Nicola Gualdo (1633)», *Πρακτικά Συμποσίου «Της Βενετίας το Ρέθυμνο» (Ρέθυμνο, 1-2/11/2002)*, επιμ. Χρύσα Μαλτέζου-Ασπασία Παπαδάκη, Βενετία 2003, σσ. 229-315
- 2.19. 2004:** «Ξερολιθικά κτίσματα και κατασκευές από την Ανατολική Κρήτη (II). Μετόχια και μητάτα του Καθαρού», *Κρητική Εστία*, περίοδος Δ', τ. 10 (2004), 51-132
- 2.20. 2004:** «Περιήγηση στον Άγιο Νικόλαο και την Ελούντα με το χρωστήρα του Raffaele Monanni (1631)», *Πεπραγμένα του Θ' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου (Ελούντα 1-6/10/2001)*, τ. Β₂, Ηράκλειο 2004, σσ. 385-398

- 2.21. 2005:** «Αρχαιακά τεκμήρια για το φρούριο της Γραμβούσας. Τέσσερις εκθέσεις προνοητών της τελευταίας δεκαετίας του 16^{ου} αιώνα», *Θησαυρίσματα*, τ. 35 (2005), 243-294 + 3 πίνακες χ.αρ.
- 2.22. 2006:** «Φυσικός και πολιτιστικός πλούτος σε προβληματικές περιοχές του νομού Λασιθίου Κρήτης», *Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου «Πολιτιστικό Περιβάλλον και Τουρισμός: ο ρόλος του Αρχιτέκτονα» (Καβάλα, 20-23/09/2001)*, επιμ. Ελ. Σταματίου-Lacroix, έκδ. ΤΕΕ, Αθήνα 2006, σσ. 262-268
- 2.23. 2006:** «Η αγροτική κατοικία στο Μυλοπόταμο. Σχεδιάσμα τυπολογικής διερεύνησης», *Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου «Ο Μυλοπόταμος από την Αρχαιότητα ως Σήμερα. Περιβάλλον-Αρχαιολογία-Ιστορία-Λαογραφία-Κοινωνιολογία» (Πάνορμο Ρεθύμνου, 24-30/10/2003)*, επιμ. Ειρ. Γαβριλάκη-Γιάννης Τζιφόπουλος, τ. VIII: *Νεότεροι Χρόνοι. Λαϊκός Πολιτισμός*, Ρέθυμνο 2006, σσ. 11-55
- 2.24. 2006:** «The Saltworks of Elounda (Crete). New perspectives for the rehabilitation of an abandoned coastal wetland», *Proceedings of the 1st International Conference on the Ecological Importance of Solar Saltworks (Santorini Island, Greece, 20-22/10/2006)*, ed. T.D. Lekkas, N.A. Korovessis, [Athens 2006], pp. 164-173
- 2.25. 2008:** «Αρχαιακά τεκμήρια για το φρούριο της Γραμβούσας (II). Η προδοσία του 1691 και οι Έλληνες», *Κρητική Εστία*, περίοδος Δ', τ. 12 (2007-2008), Χανιά 2008, 119-155
- 2.26. 2009:** «Guardie e torri di avviso nel Regno di Candia negli ultimi anni della venetocrazia», *Atti del Convegno Internazionale di Studi «I Greci durante la venetocrazia: Uomini, spazio, idee (XIII-XVIII sec.)» (Venezia, 3-7/12/2007)* [=Istituto Ellenico di Studi Bizantini e Postbizantini di Venezia, Convegni-13], a cura di Chryssa Maltezu -Angeliki Tzavara-Despina Vlasi, Venezia 2009, pp. 573-584, fig. 1-9 (pp. 817-822)
- 2.27. 2009:** «Η κάλυψη στο επιπεδόστεγο παραδοσιακό σπίτι. Κατασκευαστική ανάλυση, τυπολογικές παρατηρήσεις», *Πρακτικά 1^{ου} Εθνικού Συνεδρίου «Ιστορία των Δομικών Κατασκευών» (Ξάνθη, 29/11-1/12/2007)*, επιμ. Ν.

Μπάρκας, Ξάνθη 2009

Ψηφιακή έκδοση

- 2.28. 2009:** «Τα μαθηματικά των οχυρώσεων. Γεωμετρικές εφαρμογές στα φρούρια με προμαχώνες του 16^{ου}-18^{ου} αιώνα», *Πρακτικά Η' Πανελληνίου Συνεδρίου «Μαθηματικά και Ανθρωπιστικές Επιστήμες»* (Αθήνα 2008), ΕΚΠΑ/ Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.-ΚΕΕΠΕΚ, [Αθήνα] 2009, σσ. 50-81
- 2.29. 2010:** «Πώς χάθηκε η Γραμβούσα. Διερεύνηση των βενετικών αρχαιακών πηγών γύρω από την προδοσία του 1691», *Πεπραγμένα του Ι' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου (Χανιά, 1-8/10/2006)*, τ. Β1, Χανιά 2010, σσ. 393-402
- 2.30. 2011:** «Βενετοκρητικά παλίμψηστα: βενετσιάνικοι τεχνικοί όροι στην κρητική λαϊκή αρχιτεκτονική», *«Εν Χώρω Τεχνήσσσα», Αφιέρωμα στην καθηγήτρια Ξανθίππη Σκαρπιά-Χοίπελ*, επιμ. Αιμιλία Στεφανίδου, Θεσσαλονίκη 2011, σσ. 69-81
- 2.31. 2012:** «Πύργος ακτοφρουράς της ύστερης βενετοκρατίας από τις βόρειες ακτές της Κρήτης», *Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου «Η οχυρωματική Αρχιτεκτονική στο Αιγαίο και ο Μεσαιωνικός Οικισμός Αναβάτου Χίου»* (Χίος, 26-28/9/2008), Χίος 2012, σσ. 127-136
- 2.32. 2013:** «Το “Κατά Basilicata Ευαγγέλιο”. Ζητήματα ανάγνωσης και ερμηνείας των χαρτογραφικών πηγών», *«Αντιδώρημα», Τιμητικός Τόμος στον Γ.Π Εκκεκάκη*, Ρέθυμνο 2013, σσ. 69-82
- 2.33. ---:** «Από τα Σελλιά στις Μέλαμπες. Στα βήματα της αρχιτέκτονος Μαρίας Ζαγορησίου εξήντα χρόνια μετά», *Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου «Η πρώην επαρχία Αγίου Βασιλείου Ρεθύμνου από την αρχαιότητα έως σήμερα. Περιβάλλον-Αρχαιολογία-Ιστορία-Κοινωνία»* (Πλακιάς, Δήμος Φοίνικα, 19-23/10/2008)
(υπό έκδοση)
- 2.34. ---:** «Μετασχηματισμοί της πλευρικής άμυνας πριν από τον προμαχώνα. Παραδείγματα από την οχυρωματική κληρονομιά της Πελοποννήσου», *Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου «Οχυρωματική Αρχιτεκτονική στην*

Πελοπόννησο (5^{ος}-15^{ος} αιώνας)» (Λουτράκι, 30/9-2/10/2011)

(υπό έκδοση)

2.35. ---: «Κρητική ιδιωματική τεχνική ορολογία. Το πιο απειλούμενο κομμάτι της κατασκευαστικής μας παράδοσης», *Πεπραγμένα ΙΑ' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου (Ρέθυμνο, 21-27/10/2011)*

(υπό έκδοση)

2.36. ---: «Αρχιτεκτονικές Αποτυπώσεις-Εισαγωγή στην Αποκατάσταση (2Τ5.01)», Πρακτικά Διημερίδας «*Αρχιτεκτονικές Σπουδές και Αρχιτεκτονική Κληρονομιά*» (Αθήνα, 27-28/05/2011), ΕΜΠ-Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχ/κών/ ΑΠΘ-Πολυτεχνική Σχολή, Τμήμα Αρχιτεκτόνων

(υπό έκδοση)

2.37. ---: «Νέες μορφές κατοικίας σε ιστορικό δομημένο χώρο (2Σ2.16)», Πρακτικά Διημερίδας «*Αρχιτεκτονικές Σπουδές και Αρχιτεκτονική Κληρονομιά*» (Αθήνα, 27-28/05/2011), ΕΜΠ-Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχ/κών/ ΑΠΘ-Πολυτεχνική Σχολή, Τμήμα Αρχιτεκτόνων

(υπό έκδοση)

2.38. ---: «Η Κρήτη στη Θηρασιά. Πρώτες εικόνες», *Πρακτικά Επιστημονικής Συνάντησης «Διαχρονικοί νησιώτικοι πολιτισμοί. Η περίπτωση τη Θηρασίας» (Φηρά, 24-25/09/2011)*

(υπό έκδοση)

2.39. ---: «Η αρχιτεκτονική αποτύπωση και τεκμηρίωση ως μέρος της αρχιτεκτονικής παιδείας», *Πρακτικά Συνεδρίου «Οι σπουδές στην αρχιτεκτονική: συνέχεια και αλλαγή» (Θεσσαλονίκη, 25-27/04/2013)*

(υπό έκδοση)

3. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΛΛΑ ΕΝΤΥΠΑ

Από μεγαλύτερο αριθμό παρεμβάσεων ευρύτερης θεματολογίας, σε τοπικά και ευρείας κυκλοφορίας έντυπα, καταγράφονται επιλεκτικά ορισμένες δημοσιεύσεις σε συλλογικούς τόμους, εφημερίδες και περιοδικά, που

σχετίζονται περισσότερο με το γνωστικό μου αντικείμενο

- 3.1. 1991:** [=Δ.1] «Διαγωνισμός για την ανάπλαση της περιοχής τής Λίμνης Αγίου Νικολάου Κρήτης» (κείμενα-επιμέλεια: Ελένη Τζιρτζιλάκη), *Living, Μηνιαίο περιοδικό Αρχιτεκτονικής και Διακόσμησης*, τεύχ. 21 (Μάϊος 1991), 66-69
- 3.2. 1991:** M. Arakadaki–A. Kakaletsis, «Conference Centre in Chalkidiki» (diploma project, 1979, supervisors: N.K. Moutsopoulos-K. Economou), *Fifth International Exhibition of Architecture, School of Architecture, AUTH, Greece, Biennale di Venezia 1991*, p. 33 (detail: kiosk)
- 3.3. 1993:** «Μνημεία, ακατοίκητα νησιά και Μικροί Παράδεισοι: η Σπιναλόγκα ως “Μοντέλο Τουριστικής Ανάπτυξης”», *TAY, Μηνιαία έκδοση του ΤΕΕ/ΤΑΚ*, τεύχ. 22-23 (Ιουλ.-Αύγ. 1993), 38-47
- 3.4. 1995:** «Το εξωκλήσι του Τιμίου Σταυρού, κοντά στην πόλη του Αγίου Νικολάου, υπήρξε μονή;», *Εκ Πέτρας, Περιοδική Έκδοση Ιεράς Μητροπόλεως Πέτρας*, τ. Ε' (1995), τεύχ. 25 (Ιαν.-Φεβρ. 1995), 782-786
- 3.5. 2000:** «Κάστρα στο Αιγαίο», αφιέρωμα «*Βαλκάνια-Μεσαιωνικές Οχυρώσεις*», *εφημερίδα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ-Επτά Ημέρες*, 5/3/2000, 10-11
- 3.6. 2005:** «Μία ημέρα από τη ζωή του Ιερώνυμου Κονταρίνι, προβλεπτή στο φρούριο της Σπιναλόγκας (1587-1589)», *Κρητικό Πανόραμα*, τεύχ. 11 (Σεπτ.-Οκτ. 2005), 64-101
- 3.7. 2005:** «Εισαγωγή στη ΜΗ Αρχιτεκτονική Σκέψη. Ο λαϊκός μάστορας, ο χρήστης-κατασκευαστής και η αρχιτεκτονική», Χριστουγεννιάτικο πολιτιστικό αφιέρωμα «*εξ Ανατολών*», *εφημερίδα ΑΝΑΤΟΛΗ Αγίου Νικολάου Κρήτης*, φ. 15219, 22/12/2005, 38-39
- 3.8. 2006:** «Η κρητική άνοιξη του Francesco Basilicata», Πασχαλινό πολιτιστικό αφιέρωμα «*εξ Ανατολών*», *εφημερίδα ΑΝΑΤΟΛΗ Αγίου Νικολάου Κρήτης*, φ. 15300, 19/04/2006, Β28-Β29

- 3.9. 2007:** «Στις αλυκές της Ελούντας. Ιστορίες και ταλαιπωρίες της αλατοπαραγωγής στα χρόνια της Βενετοκρατίας», στο: *Αλοπηγικές δραστηριότητες και παράκτια οικοσυστήματα στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*, έκδ. Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Νεάπολης Κρήτης, Νεάπολη Κρήτης 2007, 32-42
- 3.10. 2007:** «Γιατί τα φρούρια έχουν προμαχώνες; Απλά μαθήματα φρουριακής αρχιτεκτονικής μέσα από τις κρητικές οχυρώσεις του 13^{ου}-19^{ου} αιώνα», *Κρητικό Πανόραμα*, τεύχ. 21 (Μάιος-Ιούνιος 2007), 132-161
- 3.11. 2007:** «Νησί μέσα σε τείχη: διαχρονικότητα και συμβολισμοί (Υστερόγραφο στα 50 χρόνια από το κλείσιμο του Λεπροκομείου της Σπιναλόγκας)» *εφημερίδα ΑΝΑΤΟΛΗ Αγίου Νικολάου Κρήτης*, φ. 15692, 11/11/2007, 13
- 3.12. 2007:** «Η κα Μαρία Αρακαδάκη συνομιλεί με τον Γιάννη Σταμέλο», *Αμάθεια, Περιοδική Έκδοση της Ιστορικής - Λαογραφικής Εταιρείας Νομού Λασιθίου*, περίοδος Β', τ. 38, τεύχ. 150-151 (Ιούλ.-Δεκ. 2007), 61-72
- 3.13. 2011:** «Αν η Κρήτη ήταν στρογγυλή... Μια διαχρονική ανάγνωση της Κρητικής Ιστορίας με γεωπολιτικούς όρους», *Αμάθεια, Περιοδική Έκδοση της Ιστορικής - Λαογραφικής Εταιρείας Νομού Λασιθίου*, περίοδος Β', τ. 42, τεύχ. 164-165 (Ιαν.-Ιούν. 2011), 61-69
- 3.14. 2012:** «UNESCO και Σπιναλόγκα. Προκαταρκτική συγκριτική διερεύνηση», *ΤΑΥ, Περιοδική Έκδοση ΤΤΕ/ΤΑΚ*, επετειακό τεύχος 100 (Ιαν.-Ιούν. 2012), 23-28
Ψηφιακή έκδοση στο διαδίκτυο:
<http://www.teetak.gr/images/stories/TAY/tay100.pdf>

4. ΕΠΙΜΕΛΕΙΕΣ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

- 4.1. 2000-2001, 2001-2002, 2002-2003 και 2004-2005:** ΑΠΘ-Πολυτεχνική Σχολή, Τμήμα Αρχιτεκτόνων, *Οδηγός Σπουδών*, επιμέλεια Λόης

Παπαδόπουλος, Μαρία Αρακαδάκη, Αιμιλία Στεφανίδου, για τα τέσσερα παραπάνω ακαδημαϊκά έτη

- 4.2.** ---: Πολυτεχνική Σχολή ΑΠΘ/ Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Προστασία, Συντήρηση και Αποκατάσταση Αρχιτεκτονικών Μνημείων», *Εργασίες Εργαστηρίου Διεπιστημονικής Συνεργασίας 2006-2008. Διπλωματικές Εργασίες 2006-2008*, επιμέλεια Μ. Αρακαδάκη, Έκδοση ΔΠΜΣ/ ΠΣΑΠΘ, Θεσσαλονίκη
(υπό έκδοση)